

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. kovo 18 d. Nr. 4D-2019/2-1400
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą ir skundo papildymo dokumentus dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimosi raštus ir teikiant informaciją, susijusią su Pareiškėjui įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos bei atliktu patikrinimu.

2. Pareiškėjas skunde ir skundo papildymo dokumentuose, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „[...] 2019-10-09 atvykusi pas mane į darbo vietą, esančią [...], Savivaldybės administracijos Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė Daina Giedraitienė įteikė įspėjimą, kuri aš pasirašiau labai nesigilindamas, tik padėjęs parašą pradėjau skaityti ir supratau, kad gavau įspėjimą dėl išorinės reklamos, kurios pas mane nėra, su nurodytu pažeidimu, baudomis ir pan.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Paskambinęs [specialistei Dainai Giedraitienei] kitą dieną bandžiau išsiaiškinti, kad greičiausiai įvyko klaida, nes pas mane jokios išorinės reklamos nėra, tačiau specialistė nesileido į kalbas, nieko paaiškinti nesiteikė, siuntė pas kitą specialistę, kuri atsako už reklamą, ir kad aš ten viską tvarkyčiausi.“

2.3. „Kadangi įspėjime nurodytos baudos pakankamai didelės, ir nesupratau, kodėl man jomis grasinama, nusiunčiau el. laišką minėtai specialistei, nes maniau kad laišku viską paaiškins, tačiau ji į mano laišką nesureagavo.“

2.4. „Tada nusiunčiau el. laišką [Savivaldybės administracijos] Prevencijos skyriaus vedėjui, kuriam pavaldi valstybės tarnauja, kad padėtų išsiaiškinti, kodėl gavau įspėjimą, kurio neturėjau gauti, kodėl nebuvo pateikti man dokumentai, koku pagrindu ji mane įspėjo ir pan.“

2.5. „Tačiau iš vedėjo taip pat nesulaukiau jokios reakcijos, tik man atsakė kažkokia šio skyriaus specialistė Solveiga Kriūnienė, kuri matyt atsakinėjo ar už Dainą Giedraitienę, ar už skyriaus vedėją, neaišku už ką, ir atsakinėjo ne to, ko klausiau, o kas jai buvo patogiu, ir tvirtino, kad mano gautas iš Savivaldybės administracijos darbuotojos dokumentas „nėra dokumentas“.

2.6. „[...] likau iš viso nieko nesupratęs, kas vyksta, kodėl valstybinių institucijų įteikti pasirašytinai dokumentai su nurodytomis baudomis nebėra dokumentais, o kas jie tada yra? [...]“

2.7. „[...], 2019-09-30 Savivaldybės administracijos direktoriui [...] išsiunčiau raštą, kur paprašiau nurodyti, koku teisiniu pagrindu, [...] vėl tikrino man nuosavybės teise priklausantį turtą, esantį [...]. Tačiau iki šiol jokio atsakymo negavau. [...] [...] ([...] rašte apsirikau su data, ten turėjo būti 2019-09-30 [...]) [...]“

2.8. „2020-01-20 išsiunčiau dokumentą [Savivaldybės administracijos direktoriui] Nr. 01-289, kuriame domėjausi ar visiems Kauno verslininkams taikomi vienodi administracijos reikalavimai [...], ar čia man vienam suteikiamas „pagerintas ir labai padidintas“ [Savivaldybės administracijos direktoriaus] dėmesys“, [...] Raštas [...] buvo adresuotas [Savivaldybės

administracijos direktoriui], tačiau jisai jį persiuntė ir liepė atsakyti kaip visada Aleksoto seniūnijos darbuotojams, kurie pagal savo pareigines nuostatas tiesiog negali pateikti norimos informacijos, [...]. [...].“

3. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolierės prašo išsiaiškinti dėl skunde nurodytų aplinkybių.

4. Su skundu, be kitų dokumentų, pateikta:

4.1. **Pareiškėjo 2019-10-09 kreipimasis el. paštu, adresuotas Savivaldybės administracijos specialistei Dainai Giedraitienei (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. „[...], šiandien gavau jūsų pasirašytą įspėjimą be registracijos datos ar kokio numerio, tik užrašyta šiandienos data, kad žadate mane nubausti dėl išorinės reklamos pažeidimų LR reklamos įstatymo 12 str. 1 d. 5 p. Jei būtų balandžio 1 diena, šį jūsų raštą suprasčiau kaip pokštą, bet kadangi šiandien yra 2019-10-09, tai suprantu, kad parašėte turėdama rimtus ketinimus.

4.1.2. „Todėl prašau paaiškinti, kuo remdamasi jūs žadate mane bausti ir prašau įdėmiau paskaityti [Reklamos įstatymo] nurodytą straipsnį, bent jau 2 dalį, kur 2 dalies 2 punktą kalba: 2. Leidimas nereikalingas, kai: 2) reklamos pateikimo priemonės yra patalpose, tačiau reklama yra matoma iš lauko pusės.“

4.1.3. „Taip pat nurodykite, kuria savo darbo funkcija rėmėtės rašydama man tokį įspėjimą. [...].“

4.2. **Pareiškėjo 2019-10-09 kreipimasis el. paštu, adresuotas Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjui Rimantui Vilimui (kopija), kuriame nurodyta:**

„[...], prašau išsiaiškinti situaciją, kai jūsų darbuotoja, Diana Giedraitienė, atlikdama „patikrinimą“, nenumatyta jos funkcijose, pažeisdama visus įmanomus procedūrinius reikalavimus, visiškai neturėdama kompetencijos reklamos leidimų srityje, nes jos darbas kitoje srityje, surašė įspėjimą, kurio paaiškinti telefonu nesugeba, nes kaip sakiau, visiškai nenusimano reklamos leidimų srityje, surašė „ale“ įspėjimą, be registracijos žymos, numerio ir reikalauja to, kas prieštarauja pačio LR reklamos įstatymo nuostatomis.“

4.3. **Savivaldybės administracijos specialistės Solveigos Kriūnienės 2019-10-10 el. laiškas, adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:**

4.3.1. „Atsakydami į Jūsų 2019 m. spalio 9 d. prašymą, informuojame, kad Viešosios tvarkos skyrius pagal įstatymų suteiktus įgaliojimus, vykdydamas jam pavestus uždavinius, taip pat kontroliuoja, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo ir išorinės reklamos įrengimo taisyklių reikalavimų.“

4.3.2. „2019 m. spalio 9 d. Viešosios tvarkos skyrius gavo skundą dėl galimai nelegaliai skleidžiamos reklamos, esančios adresu [...], todėl buvo atliktas prevencinis patikrinimas, kurio metu pažeidimų Viešosios tvarkos skyriaus kompetencijos ribose nenustatyta. Jūsų pranešime paminėtas įspėjimas yra prevencinis informacinio pobūdžio ir skirtas tam atvejui, jei nuspręstumėte įrengti išorinę reklamą, kuriai būtinas leidimas.“

4.4. **Pareiškėjo 2019-10-10 kreipimasis el. paštu, adresuotas Savivaldybės administracijos specialistei Solveigai Kriūnienei (kopija), kuriame nurodyta:**

„[...], prašau nurodyti konkrečios darbuotojos [...], Dianos Giedraitienės darbo funkcijos numerį, kuriuo remdamasi ji vykdė šį pavedimą, taip pat pateikite vedėjo nurodymą-pavedimą, kuriame jai nurodyta vykti tikrinti reklamą, esančią mano privačiose patalpose, bei LR įstatymą ar teisės aktą ar ką nors teisiškai pagrįsto, kuriuo remdamasi rašomi prevenciniai įspėjimai su nurodytomis datomis, baudomis ir pan.“

4.5. **Savivaldybės administracijos specialistės Solveigos Kriūnienės 2019-10-15 el. laiškas, adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:**

4.5.1. „Atsakydami į Jūsų 2019 m. spalio 10 d. prašymą, informuojame, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojų pareigybių aprašymai tvirtinami Kauno miesto savivaldybės direktoriaus įsakymu. Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyr. specialistės D. Giedraitienės pareigybės aprašyme viena iš funkcijų yra atlikti patikrinimus pagal Skyriuje gautus pranešimus, skundus, pareiškimus. Kaip jau buvo minėta 2019 m. spalio 10 d. el. paštu išsiųstame laiške, 2019 m. spalio 9 d. Viešosios tvarkos skyrius darbų valdymo sistemoje gavo pranešimą apie galimai be leidimo skleidžiamą reklamą, esančią adresu [...]. Atsižvelgiant į šį pranešimą, buvo atliktas patikrinimas.“

4.5.2. „Jums įteiktas įspėjimas nėra dokumentas ir, kaip jau buvote informuotas tiek žodžiu, tiek el. paštu – įteiktas dėl ten esančios informacijos, jeigu nuspręstumėte įrengti išorinę reklamą.“

4.6. **Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2019-10-09 įspėjimas dėl išorinės reklamos (kopija), kuriame nurodyta:**

4.6.1. „Pranešame, kad informuodami apie savo pavadinimą, prekybos ar paslaugų teikimo vietą, teikiamas paslaugas ar prekes pažeidžiate Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo reikalavimus (išorinė reklama įrengta neturint galiojančio leidimo).“

4.6.2. „Informuojame, kad be Savivaldybės išduoto leidimo įrengti išorinę reklamą yra draudžiama [...], o už išorinės reklamos įrengimo draudimų ir reikalavimų nesilaikymą numatytos baudos nuo 140 iki 2896 eurų.“

4.6.3. „Siūlome per 10 darbo dienų nuo šio įspėjimo įteikimo pašalinti neteisėtai įrengtą reklamą arba ją įteisinti.“

4.6.4. „[...] Įteikė Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiasis specialistas D. Giedraitienė [...]“

4.7. **Pareiškėjo 2019-10-30 (skunde Seimo kontrolierei Pareiškėjas patikslino data į 2019-09-30) kreipimasis, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui (kopija), kuriame nurodyta:**

„Prašau išaiškinti ir atsakyti kokių teisiniu pagrindu Jūs davėte pavedimą Aleksoto seniūnijos darbuotojams atlikti neeilinį patikrinimą man nuosavybės teise priklausančių pastatų, esančių adresu [...]“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti skunde ir skundo papildymo dokumentuose nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti paaiškinimus dėl skundo (skundo papildymo dokumentų) teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolierės klausimus.

6. **Iš Savivaldybės administracijos pateiktu paaiškinimu ir dokumentu nustatyta:**

6.1. „[...] Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus (toliau – Skyriaus) vyriausieji specialistai atlieka patikrinimus vietoje dėl išorinės reklamos, vadovaujantis:

1. Lietuvos Respublikos Reklamos įstatymo (toliau – Įstatymas) 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, kuriame įvardinta, kad „Reklamos priežiūros institucijos, šiame įstatyme nustatytų reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą, vadovaudamiesi šiuo ir kitais įstatymais, pagal kompetenciją atlieka savivaldybių vykdomosios institucijos – dėl šio įstatymo 12 straipsnio 1, 3, 5, 15 ir 16 dalių nuostatų“;

2. 2019-02-20 Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo Nr. A-620 „Dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus nuostatų patvirtinimo“ 11 punkto „svarbiausieji skyriaus uždaviniai“ 2 papunktyje pažymėta, kad „užtikrinti Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme nustatytų išorinės reklamos įrengimo draudimų ir reikalavimų vykdymo kontrolę“. Minimo įsakymo 12.1.3 papunktyje numatyta, kad „skyrius, vykdydamas jam

pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas: administracinių nusižengimų prevencijos srityje kontroliuoja, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo ir išorinės reklamos įrengimo taisyklių reikalavimų“. Taip pat įvardinto įsakymo 12.1.13 papunktyje nurodoma „organizuoja ir vykdo reidus, patikrinimus ar pan. priemones administraciniams nusižengimams nustatyti“;

3. 2017-02-07 Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintu įsakymu Nr. A-409 „Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo“ 7.1, 7.2, 7.2.1, 7.2.2 papunkčiuose nurodyta, kad „vyriausiojo specialisto funkcijos yra šios: prižiūrėti pagal savo kompetenciją, kaip vykdomi teisės aktai, reglamentuojantys viešąją tvarką, siekiant užtikrinti šių teisės aktų laikymąsi; siekiant užkirsti kelią administraciniams nusižengimams, dalyvauti reiduose ir atlikti patikrinimus pagal skyriuje nustatytą tvarką, taikyti kitas priemones administraciniams nusižengimams užkardyti ir nustatyti; atlikti patikrinimus pagal skyriuje gautus pranešimus, skundus, pareiškimus“;

4. 2016-05-04 Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-1282 (pakeista priedas išdėstytas nauja redakcija 2019-11-13 įsakymu A-3672) „Dėl leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 33 punktu „išorinės reklamos įrengimo reikalavimų laikymąsi Savivaldybės teritorijoje pagal kompetenciją kontroliuoja Viešosios tvarkos skyrius“;

5. 2018-08-27 Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėjo įsakymo Nr.64-4 „Dėl Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio darbo organizavimo atliekant užduotis darbų valdymo sistemoje“ 1 punkte nurodoma, kad „pagal gaunamus pranešimus, skundus, prašymus, planuojamas prevencines priemones, patruliavimus, reidus, patikrinimus ir kt. Prevencijos poskyrio vyriausiesiems specialistams užduotis rengia Skyriaus vedėjas, poskyrių vedėjai ar kiti skyriaus darbuotojai (atskiru vedėjo pavedimu). Minimio įsakymo 6 punkte įvardinta, jog „paprastai užduotį privaloma išspręsti vietoje arba nuvykus į įvykio vietą – būtina tinkamai surinkti įrodymus (dokumentų kopijas, pranešimus, paaiškinimus, nuotraukas ir kt.), rengti medžiagą, reikalingą administracinių nusižengimų protokolams surašyti ar administracinių nusižengimų byloms nagrinėti, ataskaitą, faktinių aplinkybių aktą ar kt. dokumentus“.

6.2. „Skyriaus vyriausieji specialistai surašo įspėjimus (informaciją) dėl išorinės reklamos, vadovaudamiesi:

1. Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 6 punktais „Priežiūros institucijos, atliktamos šio įstatymo reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą, turi teisę: 6) informuoti raštu reklaminės veiklos subjektus, kad jų atliekami veiksmai gali turėti šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, ir siūlyti jiems nutraukti tokios reklamos naudojimą arba ją pakeisti;

2. Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2015-05-26 nutartis teisminiame procese Nr.4-69-3-05179-2014-1 teisėjų kolegija pasisakė, kad „nagrinėjamos bylos kontekste pažymėtina, kad viena iš prielaidų administracinei atsakomybei pagal ATPK 214¹ straipsnio 3 daliai taikyti būtų tai, kad pažeidėjas tam tikrų institucijų turėtų būti išpėtas apie galbūt padarytus Reklamos įstatymo nuostatų pažeidimus ir įpareigotas per protingą laiką šiuos pažeidimus pašalinti. Būtent pagal Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 6 punktą, priežiūros institucijos, atliktamos šio įstatymo reikalavimų priežiūrą, turi teisę informuoti reklaminės veiklos subjektus, kad jų atliekami veiksmai gali turėti šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, ir siūlyti jiems nutraukti tokios reklamos naudojimą arba ją pakeisti“.

6.3. „Skyriaus vyriausieji specialistai ant pastato adresu [...] užfiksavo 2019-10-09 Kauno miesto savivaldybės administracijos viešosios tvarkos skyriaus faktinių aplinkybių aktu Nr. 64-4-6898, kad įrengta išorinė reklama su turiniu „simbolis visureigių remontas simboliai dyzelinių variklių ir dyzelinių kuro sistemų remontas“ (pastato viduje matoma iš lauko pusės), „automobilių remontas simbolis“ (pastato viduje matoma iš lauko pusės) ir „simboliai automobilių remontas tel. [...], [...], darbo laikas ir kt.) (pastato viduje matoma iš lauko pusės). Pažymėtina, kad vadovaujantis Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 punktu „Leidimas nereikalingas: 2) reklamos pateikimo priemonės yra patalpose, tačiau reklama yra matoma iš lauko pusės.“

6.4. „Skyriaus vyriausieji specialistai atvyko prie pastato adresu [...] vadovaujantis:

1. [...] 2018-08-27 Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėjo įsakymo Nr. 64-4 „Dėl Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio darbo organizavimo atliekant užduotis darbų valdymo sistemoje“ 1 punkte nurodoma, kad „pagal gaunamus pranešimus, skundus, prašymus, planuojamas prevencines priemones, patruliavimus, reidus, patikrinimus ir kt. Prevencijos poskyrio vyriausiesiems specialistams užduotis rengia Skyriaus vedėjas, poskyrių vedėjai ar kiti skyriaus darbuotojai (atskiru vedėjo pavedimu). Minimo Įsakymo 6 punkte įvardinta, jog „paprastai užduotį privaloma išspręsti vietoje arba nuvykus į įvykio vietą – būtina tinkamai surinkti įrodymus (dokumentų kopijas, pranešimus, paaiškinimus, nuotraukas ir kt.), rengti medžiagą, reikalingą administracinių nusižengimų protokolams surašyti ar administracinių nusižengimų byloms nagrinėti, ataskaitą, faktinių aplinkybių aktą ar kt. dokumentus“. 2019-10-09 Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo darbų valdymo sistemoje suformuota užduotis Nr. 30218 „Reklamos be leidimų“, užduoties turinys „Gauta informacija, kad adresu: [...] be leidimo skleidžiama reklama ir vykdoma komercinė veikla. Atlikti patikrinimą. Atlikti patikrinimą pavesta Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiajai specialistei Solveigai Kriūnienei. 2019-10-09 Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo darbų valdymo sistemoje suformuota užduotis Nr. 30219 „Reklamos be leidimų“, užduoties turinys „Gauta informacija, kad adresu: [...] be leidimo skleidžiama reklama ir vykdoma komercinė veikla. Atlikti patikrinimą. Atlikti patikrinimą pavesta Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiajai specialistei Dainai Giedraitienei“;

2. [...]. Skyriaus vyriausieji specialistai atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje. Atlikto patikrinimo duomenys užfiksuoti 2019-10-09 Kauno miesto savivaldybės administracijos viešosios tvarkos skyriaus faktinių aplinkybių aktu Nr. 64-4-6898 ir fotonuotraukomis. [...].“

6.5. „2019-10-09 Kauno miesto savivaldybės administracijos viešosios tvarkos skyriaus faktinių aplinkybių aktu Nr. 64-4-6898, pranešama, kad ant pastato [...] įrengta išorinė reklama su turiniu „simbolis visureigių remontas simboliai dyzelinių variklių ir dyzelinių kuro sistemų remontas“ (pastato viduje matoma iš lauko pusės), „automobilių remontas simbolis“ (pastato viduje matoma iš lauko pusės) ir „simboliai automobilių remontas tel. [...], [...], darbo laikas ir kt.) (pastato viduje matoma iš lauko pusės). Pažymėtina, kad vadovaujantis Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 punktu „Leidimas nereikalingas: 2) reklamos pateikimo priemonės yra patalpose, tačiau reklama yra matoma iš lauko pusės“. Pastato viduje vykdomi automobilių remonto darbai.“

6.6. „[...] 2019-10-09 Skyriaus darbų valdymo sistemoje prie užduoties Nr. 30218 įkeltos fotonuotraukos, užfiksuotos faktinių aplinkybių patikrinimo metu prie pastato adresu [...] ir įrašas su turiniu „2019-10-09 Pažeidimų Viešosios tvarkos skyriaus kompetencijos ribose nenustatyta“, vykdytojas Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė S. Kriūnienė. 2019-10-09 Skyriaus darbų valdymo sistemoje prie užduoties Nr.30219 2019-10-09 įkeltos fotonuotraukos, užfiksuotos faktinių aplinkybių patikrinimo metu prie pastato adresu [...]. [...].“

6.7. „Nagrinėjamu atveju, įspėjimas (informacija) dėl išorinės reklamos paskirtis yra prevencinio informacinio pobūdžio ir skirtas tam atvejui, jeigu ūkio subjektas nuspręstų įrengti išorinę reklamą, kuriai reikalingas leidimas. Pažymėtina, kad įteikiant įspėjimą (informaciją), asmeniui buvo žodžiu paaiškinta, kad įspėjimas (informacija) jam įteikiamas tik dėl jame esančių kontaktinių duomenų (atsakingų asmenų kontaktinių telefono numerių, el. pašto adresų), jeigu asmuo nuspręstų įsirengti išorinę reklamą ar gauti informaciją dėl skleidžiamos reklamos iš pastato vidinės pusės teisėtumo (specialistų patvirtinimo, ar tikrai nereikia leidimo ir kalbos tvarkytojos suderinimo, ar skleidžiami užrašai atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, ar laikomasi Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Valstybinės lietuvių komisijos nutarimo reikalavimų). [...]. Tai nėra nei bauda, paskirta pagal Reklamos įstatymą juridiniam asmeniui, nei atsakingam fiziniams asmeniui paskirta administracinė nuobauda, nei nutarimu administracinę nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnagrinėjusio pareigūno, paskirta administracinė nuobauda – įspėjimas. [...].“

6.8. „[...] įspėjimą (informaciją) įmonėje esančioje adresu [...], dirbantys darbuotojai atsisakė paimiti. Jie susisiektė mobiliuoju telefonu su įmonėje atsakingu asmeniu, kaip darbuotojos suprato

(vadovu) savininku ir pranešė apie situaciją. Minėtas asmuo priėjo prie tarnybinio automobilio, kuriame laukė Skyriaus darbuotojos. Darbuotojos prisistatė, pateikdamos tarnybinius pažymėjimus, nurodė atvykimo tikslą ir pranešimo turinį, dėl galimo reklamos įstatymo reikalavimų pažeidimo. Buvo paaiškinta, kad Skyriaus kompetencijos riboje pažeidimų nenustatyta. [...].“

6.9. „Prieš įteikdama įspėjimą (informaciją) dėl išorinės reklamos Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė D. Giedraitienė paaiškino Pareiškėjui, kad jeigu įmonė nutartų išorinę reklamą įsirengti pastato išorėje, išsamią informaciją dėl išorinės reklamos įrengimo tvarkos, pagal kompetenciją suteikia, projektus išorinei reklamai derina Kauno miesto savivaldybės administracijos miesto planavimo ir architektūros, Klientų aptarnavimo Licencijų ir leidimų poskyrio specialistai, įspėjime (informacijoje) yra nurodyti visi reikalingi šiam klausimui išspręsti kontaktiniai atsakingų asmenų duomenys. Šis įspėjimas (informacija) įteikiama asmeniui konkrečiu atveju tik šiam tikslui. Jokių teisinių pasekmių dėl šio įspėjimo (informacijos) įteikimo nėra. Pagal nustatytą tvarką, tai nėra reklamos įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūros metu priimtas nutarimas skirti baudą, nei nutarimu administracinę nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnagrinėjusio pareigūno, paskirta administracinė nuobauda – įspėjimas. Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė D. Giedraitienė prieš įteikiant įspėjimą (informaciją) patikino Pareiškėją, dėl šiuo atveju įspėjimo (informacijos) kaip prevencinio pobūdžio informacijos su kontaktiniais duomenimis, jeigu ateityje bus įrengiama išorinė reklama, kuriai reikalingas nustatyta tvarka įrengti leidimas. Ant įspėjimo (informacijos) dalies, kuri lieka Skyriuje, Pareiškėjas nurodė savo vardą, pavardę, pasirašė, kad susipažino, nurodė datą, kitoje pusėje nurodė savo kontaktinį telefono numerį.“

6.10. 2019-10-09 Pareiškėjo siūsta elektroninė užklausa elektroniniu paštu (daina.giedraitiene@kaunas.lt) [...] „Dėl įspėjimo“ Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiajai specialistei D. Giedraitienei. Ši elektroninė užklausa neužregistruota, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 19 punktu [...], 20 punktu [...], 21 punktu [...], 22 punktu [...].

Tačiau 2019-10-09 analogiško turinio pranešimas, to paties asmens siūstas vyriausiajai specialistei Dainai Giedraitienei, po dviejų valandų Pareiškėjo persiūstas Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjui elektroniniu paštu (rimantas.vilimas@kaunas.lt), užregistruotas [...]. [Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjas] [...] rezoliucijoje nurodė „S. Kriūnienei, D. Giedraitienei „Atsakyti“ 2019-10-09 parašas“. Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė S. Kriūnienė 2019-10-10 pateikė atsakymus į [Pareiškėjo] elektroninėje užklausoje užduotus klausimus.“

6.11. „2019-12-05 tarnybiniame pranešime Nr. 64-4-8515 Daina Giedraitienė nurodė, kad Pareiškėjas nei 2019-10-09, nei 2019-10-10 jai neskambino, telefonu jie nebendravo. [...].“

6.12. „2019-10-10 Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė S. Kriūnienė atsakė iš el. pašto (solveiga.kriuniene@kaunas.lt) į Pareiškėjo elektroninę užklausą [...] dėl Skyriui suteiktų įgaliojimų išorinės reklamos srityje, dėl patikrinimo pagrindo adresu [...], kad patikrinimo metu administracinių nusižengimų Skyriaus kompetencijos ribose nenustatyta, tai pat, kad įteiktas įspėjimas (informacija) „yra prevencinio informacinio pobūdžio ir skirtas tam atvejui, jei nuspręstumėte įrengti išorinę reklamą, kuriai būtinas leidimas“. [...].“

6.13. „2019-10-10 Pareiškėjo elektroninė užklausa [...] „Dėl 2019 m. spalio 9 d. prašymo“ (siūsta Pareiškėjo Skyriaus vyriausiajai specialistei S. Kriūnienei el. paštu (solveiga.kriuniene@kaunas.lt), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 19 punktu [...], 20 punktu [...], 21 punktu [...], 22 punktu [...] [neregistruota]. Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausioji specialistė S. Kriūnienė 2019-10-10 gavo elektroninę užklausą (el. p. solveiga.kriuniene@kaunas.lt). Minėta specialistė 2019-10-15 (per 3 darbo dienas) pateikė Pareiškėjui atsakymą į elektroninę užklausą (Kreipimasi Nr. 3). [...]. [Atsakyta] dėl Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiosios specialistės funkcijas patikrinimų srityje, nustatytų teisės aktais, patikrinimo pagrindo [...], dėl įspėjimo (informacijos) prevencinio informacinio pobūdžio. [...].“

6.14. „Pareiškėjo [2019-09-30 kreipimasis] 2019-10-02 gautas registruotu paštu. Kreipimasis užregistruotas 2019-10-02 Nr. R13-1420, nukreiptas nagrinėti Administracijos direktoriui V. Šiliauskui, toliau – Administracijos direktoriaus pavaduotojui P. Kerui, toliau – Aleksoto Seniūnei L. Navickienei, atsakymą parengė Aleksoto seniūnijos vyriausiasis specialistas V. Vaitiekūnas. Kauno miesto savivaldybės administracijos filialas Aleksoto seniūnija pagal kompetenciją [2019-10-28 raštu Nr.01-2-496] pateikė Pareiškėjui atsakymą į [2019-09-30 kreipimąsi], [...]. Atsakyme nurodoma, kad „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 49 straipsnio 2 dalies nuostata, savivaldybių administracijos, tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimą pagal paskirtį bei statinių saugos reikalavimus. [...] Atsakymas Pareiškėjui buvo parengtas ir užregistruotas teisės aktų nustatytais terminais, tai yra, 2019-10-28 registruotas Nr. 01-2-496 (nuo 2019-09-30 kreipimosi gavimo dienos per 19 darbo dienų). 2019-09-30 kreipimosi nagrinėjimo terminas Savivaldybėje nebuvo pratęstas, nes atsakymas užregistruotas teisės aktų nustatytais terminais.“

6.15. „[...] 2019-10-04 Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo darbų valdymo sistemoje suformuota užduotis Nr. 30205 „Kelių eismo taisyklių pažeidimas“, užduoties turinys „Gauta informacija, kad maždaug prie adresu: [...] stovi transporto priemonės ne tam skirtose vietose pažeidžiant Kelių eismo taisykles“. Patikrinimą atlikti pavesta Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiajai specialistei Solveigai Kriūnienei. Skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausieji specialistai pagal kompetenciją ir teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Kelių eismo taisyklių nusižengimo kontrolę, vadovaujantis:

1. 2019-02-20 Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo Nr. A-620 „Dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus nuostatų patvirtinimo“ 10 punkte numatyta vienas iš Skyriaus tikslų yra „pagal savo kompetenciją užtikrinti viešąją tvarką Savivaldybės teritorijoje“, įvardintų Nuostatų 12.1.8 papunktyje nurodyta, kad „administracinių nusižengimų prevencijos srityje vykdo sustojimo ar stovėjimo vietose, kuriose Kelių eismo taisyklės draudžia sustoti ar stovėti, taip pat sustojimo ar stovėjimo, nesilaikant kelio ženklų ir ženklinimo reikalavimų, pažeidimų kontrolę“, Nuostatų 12.1.13 papunktyje nurodoma „organizuoja ir vykdo reidus, patikrinimus ar pan. priemones administraciniams nusižengimams nustatyti“. Skyriaus darbų valdymo sistemoje užduotis suformuota, vadovaujantis 2018-08-27 Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėjo įsakymo Nr. 64-4 „Dėl Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio darbo organizavimo atliekant užduotis darbų valdymo sistemoje“ 1 punkte nurodoma, kad „pagal gaunamus pranešimus, skundus, prašymus, planuojamas prevencines priemones, patruliavimus, reidus, patikrinimus ir kt. Prevencijos poskyrio vyriausiesiems specialistams užduotis rengia Skyriaus vedėjas, poskyrių vedėjai ar kiti skyriaus darbuotojai (atskiru vedėjo pavedimu). Minimo Įsakymo 6 punkte įvardinta, jog „paprastai užduotį privaloma išspręsti vietoje arba nuvykus į įvykio vietą – būtina tinkamai surinkti įrodymus (dokumentų kopijas, pranešimus, paaiškinimus, nuotraukas ir kt.), rengti medžiagą, reikalingą administracinių nusižengimų protokolams surašyti ar administracinių nusižengimų byloms nagrinėti, ataskaitą, faktinių aplinkybių aktą ar kt. dokumentus“.

2. 2017-02-07 Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintu įsakymu Nr. A-409 „Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo“ pagrindu yra suteikti įgaliojimai atlikti patikrinimus. Minėto įsakymo 7.1, 7.2, 7.2.1, 7.22 papunkčiuose nurodyta, kad „vyriausiojo specialisto funkcijos yra šios: prižiūrėti pagal savo kompetenciją, kaip vykdomi teisės aktai, reglamentuojantys viešąją tvarką, siekiant užtikrinti šių teisės aktų laikymąsi; siekiant užkirsti kelią administraciniams nusižengimams, dalyvauti reiduose ir atlikti patikrinimus pagal skyriuje nustatytą tvarką, taikyti kitas priemones administraciniams nusižengimams užkardyti ir nustatyti; atlikti patikrinimus pagal skyriuje gautus pranešimus, skundus, pareiškimus“.

3. Vadovaujantis 2018-08-27 Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėjo įsakymo Nr.64-4 „Dėl Viešosios tvarkos skyriaus prevencijos poskyrio darbo organizavimo atliekant užduotis darbų valdymo sistemoje“ 11 punkte nurodoma, „jei vykdant užduotį nenustatoma nusižengimo požymių, privaloma tai užfiksuoti nuotraukomis ir jas įkelti į užduoties nuotraukų skiltį, nurodyti nuvykimo laiką bei kitą informaciją apie atlikto patikrinimo (ar įvykio) aplinkybes bei priimtą sprendimą“.

2019-10-04 Užduoties komentare Skyriaus Prevencijos poskyrio specialistė Solveiga Kriūnienė įkėlė fotonuotrauką iš įvykio vietos ir komentarą „2019-10-04 KET pažeidimų nenustatyta“.

6.16. „[...] Pažymime, kad pagal kompetenciją Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) priėmė sprendimą Nr.3R-1079 (2.13-1.) (toliau – Sprendimas) dėl [Pareiškėjo] 2019-11-11 skundo, gauto iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto centro policijos komisariato, 2019-10-31 raštu Nr.20-S-43145 persiųstą Pareiškėjo 2019-10-04 pareiškimą ir tyrimo medžiagą [...]. Skundo nagrinėjimo metu nenustatyta, jog Savivaldybės administracija būtų tvarkiusi Pareiškėjo asmens duomenis (fotografavusi, todėl pareiškėjo skundas, atmetinas kaip nepagrįstas. Inspekcija nusprendė atmesti pareiškėjo skundą dėl Savivaldybės administracijos veiksmų. [...].“

6.17. Savivaldybės administracijos 2019-10-09 Faktinių duomenų patikrinimo akte Nr. 64-4-6898 (kopija) nurodyta:

„[...] Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyriausiosios specialistės [...] 2019 m. spalio 9 d. 10 val. atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje, t. y., <...>.“

„Nustatyta. Pastato langų vidinėje pusėje skleidžiama reklama, kuri yra matoma iš lauko pusės [...], pastato viduje vykdomi automobilių remonto darbai.“

6.18. Savivaldybės administracijos 2019-10-28 rašte Nr. 01-2-496, adresuotame Pareiškėjui (nurodoma, jog atsakoma į 2019-10-02 prašymą) (kopija) nurodyta:

6.18.1. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 49 straipsnio 3 dalies nuostata, savivaldybių administracijos tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo pagal paskirtį bei statinių saugos reikalavimus.“

6.18.2. „Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. A-368 patvirtintais Aleksoto seniūnijos nuostatais, seniūnija vykdo priežiūrą, kaip statinių naudotojai vykdo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo pagal paskirtį bei statinių saugos reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Aleksoto seniūnija privalo tikrinti pastatus ne rečiau kaip kartą per metus.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

7.1. **Istatymai:**

7.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...].“

7.1.2. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

4 straipsnio 1 dalis – „Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.“

7.1.3. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

6 straipsnio 1 dalis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: „[...]“; 21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka; [...]“; 39) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka; [...]“.

7.1.4. Reklamos įstatyme nustatyta:

2 straipsnio 2 dalis – „Išorinė reklama – reklama, kurios įvairios specialios (stendai, skydai, stulpai, vitrinose ir pan.) ir pritaikytos (pastatų sienos, langai, durys, stogai, laikinieji statiniai, transporto priemonės, oro balionai ir pan.) pateikimo priemonės yra ne patalpose. Išorinė reklama taip pat laikoma: 1) reklama, kurios pateikimo priemonės yra patalpose (vitrinose, langų ir (arba) durų vidinėse pusėse), tačiau ji yra matoma iš lauko pusės; 2) iškaboje pateikiama informacija.“

12 straipsnio 1 dalis – „Draudžiama įrengti išorinę reklamą: [...]“; 5) neturint leidimo įrengti išorinę reklamą (toliau – leidimas), išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.“

12 straipsnio 2 dalis – „Leidimas nereikalingas, kai: [...]“; 2) reklamos pateikimo priemonės yra patalpose, tačiau reklama yra matoma iš lauko pusės; [...]“.

12 straipsnio 7 dalis – „Leidimus išduoda, apie galimą leidimų galiojimo panaikinimą įspėja, leidimų galiojimą panaikina savivaldybės, kurios teritorijoje įrengiama išorinė reklama, vykdomoji institucija (toliau – leidimą išduodanti institucija), vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis. Leidimą išduodanti institucija patvirtina tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektus ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimus.“

19 straipsnio 1 dalis – „Šiame įstatyme nustatytų reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą, vadovaudamiesi šiuo ir kitais įstatymais, pagal kompetenciją atlieka: [...]“; 3) savivaldybių vykdomosios institucijos – dėl šio įstatymo 12 straipsnio 1, 3, 5, 15 ir 16 dalių nuostatų; [...]“.

21 straipsnio 1 dalis – „Priežiūros institucijos, atlikdamos šio įstatymo reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą, turi teisę: [...]“; 6) informuoti raštu reklaminės veiklos subjektus, kad jų atliekami veiksmai gali turėti šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, ir siūlyti jiems nutraukti tokios reklamos naudojimą arba ją pakeisti; [...]“.

22 straipsnis – „1. Reklaminės veiklos subjektai, išskyrus fizinius asmenis, pažeidę šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, atsako šio įstatymo nustatyta tvarka. 2. Fiziniams asmenims už šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimus taikoma įstatymų nustatyta administracinė atsakomybė.“

24 straipsnio 1 dalis – „Už šio įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 straipsniuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą reklaminės veiklos subjektams gali būti skiriama bauda iki 3 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne daugiau kaip vienas šimtas tūkstančių eurų. Jeigu reklaminės veiklos subjektas veikia trumpiau kaip vienus metus, bauda skiriama iki 3 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnė kaip vienas šimtas tūkstančių eurų. Reklaminės veiklos subjektams, pakartotinai per vienus metus padariusiems pažeidimą, už kurį buvo paskirta bauda ar įspėjimas už šio įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ar 18 straipsniuose nustatytų reikalavimų pažeidimą, gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnė kaip du šimtai tūkstančių eurų, o jeigu reklaminės veiklos subjektas veikia trumpiau kaip vienus metus, – iki 6 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnė kaip du šimtai tūkstančių eurų. Jeigu reklaminės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, jam skiriama bauda už šio įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ar 18 straipsniuose nustatytų reikalavimų pažeidimą iki vieno šimto tūkstančių eurų, o jeigu pažeidimas padaromas pakartotinai per vienus metus nuo baudos ar įspėjimo už šio įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ar 18 straipsniuose numatytą pažeidimą paskyrimo, – iki dviejų šimtų tūkstančių eurų. Tais atvejais, kai pažeidimu nepadaroma esminės žalos šiuo įstatymu saugomiems interesams, atsižvelgiant į byloje nustatytą aplinkybių visumą, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, už šio įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 straipsniuose nustatytų reikalavimų pažeidimus reklaminės veiklos subjektams gali būti taikomas įspėjimas, neskiriant baudos.“

24 straipsnio 4 dalis – „Už šio įstatymo 12 straipsnio 1, 3, 5, 15 ir 16 dalyse nustatytų reikalavimų nesilaikymą reklaminės veiklos subjektams gali būti skiriama bauda iki trijų tūkstančių eurų.“

24 straipsnio 5 dalis – „Įspėjimas skiriamas ir baudos dydis nustatomas pagal Vyriausybės patvirtintą Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę, mastą ir šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.“

7.1.5. Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta:

615 straipsnio 4 dalis – „Jeigu nėra šio kodekso 610 straipsnio 2 dalyje nurodytų sąlygų, o už asmens padarytą administracinį nusižengimą šio kodekso specialiosios dalies straipsnyje ar straipsnio dalyje kaip viena iš administracinių nuobaudų numatytas įspėjimas, administracinio nusižengimo tyrimą atlikęs pareigūnas, nerašydamas administracinio nusižengimo protokolo, priima nutarimą paskirti administracinę nuobaudą – įspėjimą. Nutarimo turinys turi atitikti šio kodekso 618 straipsnio 2 dalies reikalavimus. Šis nutarimas gali būti skundžiamas šio kodekso nustatyta tvarka kaip ne teismo tvarka priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje.“

7.1.6. Viešojo administravimo įstatyme nustatyta:

2 straipsnio 15 dalis – „Skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.“

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

8 straipsnio 1 dalis – „Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos.“

19 straipsnis – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. 2. Administracinės procedūros dalyviai: asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, ir viešojo administravimo subjektas, kuris dėl gauto skundo pradėjo administracinę procedūrą.“

22 straipsnis – „1. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas ar valstybės tarnautojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo sudaryta komisija rašytiniu pavedimu (įsakymu, potvarkiu, rezoliucija) per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. 2. Administracinei procedūrai pradėti reikalingą informaciją, kurią turi viešojo administravimo subjektas arba kuri yra valstybės registruose ar kitose valstybės ar savivaldybių informacinėse sistemose, surenka pats skundą gavęs viešojo administravimo subjektas.“

31 straipsnis – „Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

36¹ straipsnis – „Ūkio subjektų veiklos priežiūra – šio įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus viešojo administravimo subjektų (toliau – priežiūrą atliekantys subjektai) veikla, skirta teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, priežiūrėti, kaip ūkio

subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir užkertančias kelią žalai teisės normų saugomoms vertybėms atsirasti. 2. Ūkio subjektų veiklos priežiūra apima: 1) ūkio subjektų konsultavimą priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą; 2) ūkio subjektų veiklos patikrinimus; 3) teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą; 4) poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

36² straipsnis – „Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) minimalios ir proporcingos priežiūros naštos. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trukdyti ūkio subjektų veiklą; poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu (ultima ratio); poveikio priemonės yra proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai; [...]; 5) metodinės pagalbos teikimo. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai bendradarbiauja su ūkio subjektais, teikia vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų. Šis principas netaikomas ūkio subjektų veiklos patikrinimų metu, jeigu jo taikymas trukdo siekti ūkio subjektų veiklos priežiūros tikslų, susijusių su teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra, laikytis specialiuosiuose priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtintų atitinkamai priežiūrai keliamų reikalavimų; [...].“

36⁴ straipsnio 1 dalis – „Ūkio subjektų veiklos patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai. Planinių patikrinimų pirminis tikslas – informacijos apie ūkio subjektą vertinimas ir metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas.“

36⁴ straipsnio 12 dalis – „Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas: 1) gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą; 2) turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veiklos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų; 3) siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai; 4) jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas.“

7.2. Kiti teisės aktai:

7.2.1. Vyriausybės 2019-09-25 nutarimu Nr. 983 patvirtintame *Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos apraše* reglamentuojama:

13 punktas – „Išnagrinėjusi bylą ir nustačiusi, kad pažeidimu nedaroma esminė žala Reklamos įstatymo saugomiems interesams, Priežiūros institucija, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, už Reklamos įstatymo pažeidimą reklaminės veiklos subjektams gali taikyti nuobaudą – įspėjimą ir baudos neskirti. Jeigu pažeidimas nedidelio pavojingumo, pažeidimo trukmė trumpa (suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Aprašo 7.2.1 papunktyje) pažeidimo mastas nedidelis ir nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, preziumuojama, kad pažeidimu nepadaryta esminė žala Reklamos įstatymo saugomiems interesams.“

7.2.2. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Vyriausybės 2017-11-15 nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose *Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* reglamentuojama:

7 punktas – „Prašymai, pateikti žodžiu, į kuriuos galima atsakyti tą pačią darbo dieną, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, institucijoje neregistruojami, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Į tokius

prašymus turi būti atsakoma tą pačią darbo dieną. Jeigu į žodžiu pateiktą prašymą negalima atsakyti tą pačią darbo dieną, asmeniui turi būti sudaroma galimybė išdėstyti prašymą raštu arba, jeigu institucija sudaro galimybę priimti ir fiksuoti bei saugoti prašymo turinį panaudodama garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ir įrašymo priemones, žodžiu.“

19 punktas – „Prašymas raštu, atsiųstas institucijai elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą.“

20 punktas – „Jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip, prašymai raštu, neatitinkantys Taisyklių 19 punkto reikalavimų, tačiau į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, institucijoje neregistruojami, o atsakymams į tokius prašymus *mutatis mutandis* taikoma Taisyklių 7 punkte nustatyta tvarka.“

21 punktas – „Asmuo, prašymą ar skundą teikiantis institucijai elektroniniu paštu, turi jį išsiųsti oficialiu institucijos elektroninio pašto adresu, nurodytu institucijos interneto svetainės pradžios tinklalapyje.“

22 punktas – „Jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip, institucijos valstybės tarnautojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu gavęs prašymą ar skundą, turi tą pačią darbo dieną persiųsti jį oficialiu institucijos elektroninio pašto adresu arba vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinio elektroninio pašto adresu, išskyrus atvejus, kai į prašymą pagal kompetenciją gali atsakyti tą pačią darbo dieną jį perskaitęs.“

25 punktas – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.“

26 punktas – „Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.“

35 punktas – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: 35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]“

7.2.3. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-05-04 įsakymu Nr. A-1282 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintame *Leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimo tvarkos apraše* reglamentuojama:

33 punktas – „Išorinės reklamos įrengimo reikalavimų laikymąsi Savivaldybės teritorijoje pagal kompetenciją kontroliuoja Viešosios tvarkos skyrius.“

7.2.4. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymu Nr. V-118 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintose *Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėse* reglamentuojama:

9 punktas – „Įstaigos parengti ir gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose, suteikiant jiems registracijos numerį. Registracijos numeris dokumentų registruose suteikiamas iš eilės.“

10 punktas – „Dokumentai įstaigoje registruojami vieną kartą – paprastai tą dieną, kai jie gaunami, pasirašomi ar patvirtinami, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip. Jei dokumentų registravimas

vykdomas automatizuotu būdu, dokumentai registruojami tą parą, kai jie gaunami, pasirašomi ar patvirtinami.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-12-13 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs (byla Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03):

„[...] Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, kad valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, [...] teisės aktuose reglamentuojant piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas). [...].“

[...] nustatant teisinius apribojimus bei atsakomybę už teisės pažeidimus, privalu paisyti protingumo reikalavimo, taip pat proporcingumo principo, pagal kurį nustatytos teisinės priemonės turi būti būtinos demokratinėje visuomenėje ir tinkamos siekiamiems teisėtiems bei visuotinai svarbiems tikslams (tarp tikslų ir priemonių turi būti pusiausvyra), jos neturi varžyti asmens teisių labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti, o jeigu šios teisinės priemonės yra susijusios su sankcijomis už teisės pažeidimą, tai minėtos sankcijos turi būti proporcingos padarytam teisės pažeidimui; [...].“

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika

9.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

9.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014-05-28 nutartyje (administracinė byla Nr. A261-610/2014), be kita ko, nurodyta:

„[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ja nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]. [...].“

10. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-05-26 nutartyje (administracinė byla Nr. 2AT-45-895-2015), be kita ko, nurodyta:

„[...] Nagrinėjamos bylos kontekste pažymėtina, kad viena iš prielaidų administracinei atsakomybei pagal ATPK 214¹ straipsnio 4 taikyti būtų tai, kad pažeidėjas tam tikrų institucijų turėtų būti įspėtas apie galbūt padarytus Reklamos įstatymo nuostatų pažeidimus ir įpareigotas per protingą laiką šiuos pažeidimus pašalinti. Būtent pagal Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 6 punktą, priežiūros institucijos, atlikdamos šio įstatymo reikalavimų priežiūrą, turi teisę informuoti reklaminės veiklos subjektus, kad jų atliekami veiksmai gali turėti šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, ir siūlyti jiems nutraukti tokios reklamos naudojimą arba ją pakeisti. [...].“

Tyrimo išvados

11. Seimo kontrolierė gavo Pareiškėjo skundą ir skundo papildymo dokumentus dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimosi raštus ir teikiant informaciją, susijusią su Pareiškėjui įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos bei atliktu patikrinimu.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

12. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 39 punkte įtvirtintomis nuostatomis, viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį, kad pagal Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtintas nuostatas, ūkio subjektų veiklos priežiūra laikytina šio įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti 36¹ straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi bei užkertančias kelią žalai teisės normų saugomoms vertybėms atsirasti. Ūkio subjektų veiklos priežiūra apima ūkio subjektų konsultavimą priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą, ūkio subjektų veiklos patikrinimus, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą, taip pat poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka (Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnio 2 dalis). Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 12 dalies 2 punkte įtvirtintomis nuostatomis, ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas, be kita ko, turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veiklos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų (pažymos 7.1.6 punktas). Vieni iš pagrindinių principų, kuriais atliekama ūkio subjektų veiklos priežiūra, yra *minimalios ir proporcingos priežiūros naštos* principas, reiškiantis, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą, o poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu (*ultima ratio*); poveikio priemonės turi būti proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai, taip pat *metodinės pagalbos teikimo* principas, reiškiantis, kad priežiūrą atliekantys subjektai turi bendradarbiauti su ūkio subjektais, teikti vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendinti kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų.

Pareiškėjo skundo tyrimo atveju taip pat aktualios Reklamos įstatyme įtvirtintos nuostatos. Vadovaujantis šio teisės akto 2 straipsnio 2 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, *išorine reklama* laikytina reklama, kurios įvairios specialios (stendai, skydai, stulpai, vitrinos ir pan.) ir pritaikytos (pastatų sienos, langai, durys, stogai, laikinieji statiniai, transporto priemonės, oro balionai ir pan.) pateikimo priemonės yra ne patalpose. Išorine reklama taip pat laikoma reklama, kurios pateikimo priemonės yra patalpose (vitrinose, langų ir (arba) durų vidinėse pusėse), tačiau ji yra matoma iš lauko pusės, bei iškaboje pateikiama informacija. Reklamos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 5 punkte reglamentuojama, kad draudžiama įrengti išorinę reklamą, neturint leidimo įrengti išorinę reklamą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus. Atitinkamai, leidimas nereikalingas, kai reklamos pateikimo priemonės yra patalpose, tačiau reklama yra matoma iš lauko pusės (Reklamos įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 punktas). Vadovaujantis Reklamos įstatymo 12 straipsnio 7 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, leidimus išduoda, apie galimą leidimų galiojimo panaikinimą įspėja,

leidimų galiojimą panaikina savivaldybės, kurios teritorijoje įrengiama išorinė reklama, vykdomoji institucija (nagrinėjamu atveju – Savivaldybės administracija), vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis (pažymos 7.1.4 punktą). Atitinkamai, vadovaujantis Leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimo tvarkos aprašo 33 punkte įtvirtintomis nuostatomis, išorinės reklamos įrengimo reikalavimų laikymąsi Savivaldybės teritorijoje pagal kompetenciją kontroliuoja Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyrius (pažymos 7.2.3 punktą).

13. Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolierei pateikta informacija (dokumentais), 2019-10-09 Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo darbų valdymo sistemoje buvo suformuota užduotis Nr. 30218 „Reklamos be leidimų“ atlikti patikrinimą vietoje, kur vykdoma Pareiškėjo ūkinė veikla, kadangi buvo gauta informacija, jog „[...] be leidimo skleidžiama reklama ir vykdoma komercinė veikla“. Atlikti patikrinimą buvo pavesta Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio atsakingiems specialistams (pažymos 6.4 punkto 1 papunktis). Atsižvelgiant į tai, 2019-10-09 Savivaldybės administracijos atsakingi specialistai atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje, atlikto patikrinimo duomenis užfiksavo 2019-10-09 Savivaldybės administracijos viešosios tvarkos skyriaus faktinių aplinkybių aktu Nr. 64-4-6898 (toliau vadinama – Aktas) ir fotonuotraukomis (pažymos 6.4 punkto 2 papunktis). Akte nurodyta, kad pastato, kuriame Pareiškėjas vykdo ūkinę veiklą, „langų vidinėje pusėje skleidžiama reklama, kuri yra matoma iš lauko pusės [...], pastato viduje vykdomi automobilių remonto darbai“ (pažymos 6.5 punktą). **Tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktoje informacijoje Savivaldybės administracija paaiškino, kad 2019-10-09 patikrinimo metu Viešosios tvarkos skyriaus kompetencijos ribose pažeidimų nebuvo nustatyta** (pažymos 6.6 punktą). Savivaldybės administracija taip pat nurodė, kad 2019-10-09 patikrinimo metu vienas iš Pareiškėjo įmonės darbuotojų susisiekiė mobiliuoju telefonu su įmonėje atsakingu asmeniu (galimai Pareiškėju) ir pranešė apie situaciją. Savivaldybės administracijos teigimu, pirmiau minėtas asmuo (galimai Pareiškėjas) priėjo prie tarnybinio automobilio, kuriame laukė Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojos, jos prisistatė, pateikė tarnybinius pažymėjimus, nurodė atvykimo tikslą (dėl galimo Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo), buvo paaiškinta, kad patikrinimo metu pažeidimų visgi nenustatyta (pažymos 6.8 punktą). Pažymėtina, kad šių faktinių aplinkybių, susijusių su Savivaldybės administracijos atsakingų pareigūnų veiksmais, 2019-10-09 patikrinimo metu teikiant Pareiškėjui informaciją (paaiškinimus) žodžiu, susijusius su atliktu patikrinimu, Seimo kontrolierė negali nei patvirtinti, nei paneigti.

Pareiškėjas skundėsi Seimo kontrolierei, kad 2019-10-09 patikrinimo metu „[...] vyriausioji specialistė Daina Giedraitienė įteikė įspėjimą, kurį aš pasirašiau labai nesigilindamas, tik padėjęs parašą pradėjau skaityti ir supratau, kad gavau įspėjimą dėl išorinės reklamos, kurios pas mane nėra, su nurodytu pažeidimu, baudomis ir pan.“ (pažymos 2.1 punktą). Tyrimo metu Savivaldybės administracija paaiškino Seimo kontrolierei, kad „nagrinėjamu atveju, įspėjimas (informacija) dėl išorinės reklamos paskirtis yra prevencinio informacinio pobūdžio ir skirtas tam atvejui, jeigu ūkio subjektas nuspręstų įrengti išorinę reklamą, kuriai reikalingas leidimas“, kad „[...] įteikiant įspėjimą (informaciją), asmeniui buvo žodžiu paaiškinta, kad įspėjimas (informacija) jam iteikiamas **tik dėl jame esančių kontaktinių duomenų** [...]“, jog „tai nėra nei bauda, paskirta pagal Reklamos įstatymą juridiniam asmeniui, nei atsakingam fiziniams asmeniui paskirta administracinė nuobauda, nei nutarimu administracinę nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnagrinėjusio pareigūno, paskirta administracinė nuobauda – įspėjimas“ (pažymos 6.7, 7.1.4, 7.1.5 punktai), ir kad „šis įspėjimas (informacija) iteikiama asmeniui konkrečiu atveju **tik šiam tikslui. Jokių teisinių pasekmių dėl šio įspėjimo (informacijos) iteikimo nėra**“ (pažymos 6.9 punktą). Tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktoje informacijoje Savivaldybės administracija taip pat nurodė, kad Viešosios tvarkos skyriaus atsakingi specialistai surašo įspėjimus dėl išorinės reklamos vadovaudamiesi Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 6 punkte įtvirtintomis nuostatomis (pažymos 6.2 punktą). Pažymėtina, kad šio teisės akto 21 straipsnio 1 dalies 6 punkte reglamentuojama, jog priežiūros institucijos (nagrinėjamu

atveju – Savivaldybės administracija), atlikdamos Reklamos įstatymo reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą, turi teisę informuoti raštu reklaminės veiklos subjektus, kad jų atliekami veiksmai gali turėti šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, ir siūlyti jiems nutraukti tokios reklamos naudojimą arba ją pakeisti. Šiame kontekste Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį, kad, pagal Reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas teisės normas, įspėjimas skiriamas ir baudos dydis nustatomas pagal Vyriausybės patvirtintą Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą (toliau vadinama – Aprašas). Aprašo 13 punkte reglamentuojama, kad išnagrinėjusi bylą ir nustačiusi, jog pažeidimu nedaroma esminė žala Reklamos įstatymo saugomiems interesams, priežiūros institucija (nagrinėjamu atveju – Savivaldybės administracija), vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, už Reklamos įstatymo pažeidimą reklaminės veiklos subjektams gali taikyti nuobaudą – įspėjimą ir baudos neskirti. Jeigu pažeidimas nedidelio pavojingumo, pažeidimo trukmė trumpa (suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Aprašo 7.2.1 papunktyje) pažeidimo mastas nedidelis ir nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, preziumuojama, kad pažeidimu nepadaryta esminė žala Reklamos įstatymo saugomiems interesams. Taigi, vadovaujantis pirmiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, įspėjimas reklaminės veiklos subjektams įteikiamas tuo atveju, jeigu jų atliekami veiksmai turi (galimai turi) Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimų požymių, t. y., kai atsakingiems pareigūnams patikrinimo metu kyla abejonių dėl Reklamos įstatyme įtvirtintų nuostatų galimo pažeidimo. Įspėjimas laikytinas nuobauda, kuris skiriamas tuo atveju, kai yra padarytas pažeidimas, tačiau yra jis nedidelio pavojingumo, o pažeidimo trukmė trumpa. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra konstatavęs, kad „[...] nustatant teisinius apribojimus bei atsakomybę už teisės pažeidimus, privalu paisyti protingumo reikalavimo, taip pat proporcingumo principo, pagal kurį nustatytos teisinės priemonės turi būti būtinos demokratinėje visuomenėje ir tinkamos siekiamiems teisėtiems bei visuotinai svarbiems tikslams (tarp tikslų ir priemonių turi būti pusiausvyra), jos neturi varžyti asmens teisių labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti, o jeigu šios teisinės priemonės yra susijusios su sankcijomis už teisės pažeidimą, tai minėtos sankcijos turi būti proporcingos padarytam teisės pažeidimui“ (pažymos 8 punktas). Nagrinėjamu atveju, remiantis tyrimo metu Savivaldybės administracijos pateiktais paaiškinimais, **2019-10-09 patikrinimo metu jokių Reklamos įstatyme įtvirtintų nuostatų pažeidimų nebuvo nustatyta ir jokių abejonių dėl Pareiškėjo netinkamos veiklos, galimai turinčios Reklamos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo požymių, atsakingiems specialistams nekilo**. Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, Savivaldybės administracijai, norint Pareiškėjui pateikti kontaktinę informaciją, kuri Pareiškėjui gali būti aktuali ateityje tuo atveju, jeigu Pareiškėjas nuspręstų įsirengti išorinę reklamą ir (arba) gauti informaciją dėl skleidžiamos reklamos iš pastato vidinės pusės teisėtumo, vadovaujantis pirmiau minėtu metodinės pagalbos teikimo principu, taip pat atsakingo valdymo, gero administravimo principais (pažymos 7.1.6 ir 9 punktai), būtų buvę tikslinga pateikti Pareiškėjui ne įspėjimą, kuris pagal savo teisinę reikšmę laikytinas nuobauda dėl nedidelio pavojingumo ir trumpos trukmės pažeidimo, o laisvos formos dokumentą su reikalinga (aktualia) kontaktine informacija (atsakingų asmenų kontaktiniais telefono numeriais, el. pašto adresais ar pan.). Seimo kontrolierės nuomone, tokiu atveju Pareiškėjui galimai nebūtų kilę abejonių dėl jo veiksmų, susijusių su pastato, kuriame jis vykdo ūkinę veiklą, langų vidinėje pusėje skleidžiamos reklamos įrengimu, teisėtumo (atitikties Reklamos įstatyme įtvirtintiems reikalavimams).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Savivaldybės administracijos atsakingiems pareigūnams, 2019-10-09 patikrinimo metu Pareiškėjo vykdomos ūkinės veiklos vietoje nenustatius jokių Reklamos įstatyme įtvirtintų nuostatų pažeidimų ir nekilus abejonių dėl galimai daromo pažeidimo, tačiau įteikus Pareiškėjui įspėjimą – dokumentą, kuris pagal savo turinį ir teisinę reikšmę laikytinas nuobauda dėl nedidelio pavojingumo ir trumpos trukmės pažeidimo – pažeidė pirmiau minėtas Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 6 punkte, Aprašo 13 punkte įtvirtintas nuostatas, taip pat minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą (pažymos 7.1.6 punktas),

proporcingumo, gero administravimo, atsakingo valdymo principus (pažymos 9.1 punktas). Taigi, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija.

14. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui taip pat skundėsi dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jo kreipimosi raštus ir teikiant prašomą informaciją (dokumentus), susijusią su 2019-10-09 atliktu patikrinimu.

Seimo kontrolierė pažymi, jog, be Vietos savivaldos įstatyme reglamentuojamų funkcijų, bendrajai Savivaldybės kompetencijai priskirtinos funkcijos, susijusios su asmenų skundų ir prašymų nagrinėjimu. Vadovaujantis Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams dokumentus (informaciją), išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus. Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad to paties teisės akto 3 straipsnyje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais savo veikloje turi vadovautis viešojo administravimo subjektai, vienas kurių – išsamumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (pažymos 7.1.6 punktas). Nagrinėjamu atveju aktualios ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – taisyklės) reglamentuojamos nuostatos. Taisyklių 35.2 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus turi būti parengiami atsižvelgiant į jo turinį, t. y., į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją turi būti atsakoma pateikiant prašomą informaciją Teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys (Taisyklių 35.2 punktas). Seimo kontrolierė taip pat pabrėžia, kad, vadovaujantis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkte įtvirtintomis nuostatomis, įstaigos parengti ir gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose, suteikiant jiems registracijos numerį. Registracijos numeris dokumentų registruose suteikiamas iš eilės. To paties teisės akto 10 punkte reglamentuojama, jog dokumentai įstaigoje registruojami vieną kartą – paprastai tą dieną, kai jie gaunami, pasirašomi ar patvirtinami, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip.

Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

14.1. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio atsakinga vyriausioji specialistė 2019-10-09 gavo Pareiškėjo 2019-10-09 kreipimąsi dėl informacijos (paaiškinimų), susijusios su Pareiškėjui įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos, pateikimo (toliau vadinama – Kreipimasis Nr. 1) (pažymos 4.1 punktas). Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Kreipimasis Nr. 1 nebuvo užregistruotas, Savivaldybės administracijai motyvuojant Taisyklių 19, 20, 21, 22 punktų nuostatomis (pažymos 6.10 ir 7.2.2 punktai). Šiame kontekste Seimo kontrolierė pabrėžia, kad, vadovaujantis pirmiau minėtomis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkte įtvirtintomis nuostatomis, įstaigos gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose. Vadovaujantis Taisyklių 20 punkte įtvirtintomis nuostatomis, prašymai raštu, atsiųsti elektroninėmis priemonėmis, neatitinkantys Taisyklių 19 punkto reikalavimų institucijoje gali būti neregistruojami tik tokiu atveju, jeigu į juos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną. Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Pareiškėjui į Kreipimąsi Nr. 1 tą pačią darbo dieną atsakyta nebuvo. Savivaldybės administracijos atsakingam specialistui, gavus Kreipimąsi Nr. 1 jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu, susipažinus su jo turiniu ir nustačius, kad atsakyti per vieną darbo

dieną nėra galima, būtų buvę tikslinga, vadovaujantis Taisyklių 22 punkte įtvirtintomis nuostatomis (pažymos 7.2.2 punktas), tą pačią darbo dieną (2019-10-09) persiųsti Kreipimąsi Nr. 1 oficialiu Savivaldybės elektroninio pašto adresu arba vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinio elektroninio pašto adresu, tačiau to nebuvo padaryta, tokiu būdu pažeidžiant Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkto, taip pat Taisyklių 22 punkte įtvirtintas nuostatas. Atitinkamai, Savivaldybės administracijai nustačius, kad Kreipimosi Nr. 1 pateikimo forma galimai neatitinka Taisyklių 19 punkte įtvirtintų reikalavimų, vadovaujantis atsakingo valdymo, gero administravimo principais, Savivaldybės administracijai būtų buvę tikslinga paaiškinti Pareiškėjui kreipimosi raštams, siunčiamiems elektroninėmis priemonėmis, keliamus reikalavimus, tačiau to taip pat nebuvo padaryta. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Savivaldybės administracijai teiktinos rekomendacijos;

14.2. tyrimo metu Seimo kontrolierei Savivaldybės administracija taip pat nurodė, kad Kreipimasis Nr. 1 nebuvo užregistruotas dar ir todėl, kad „2019-10-09 analogiško turinio pranešimas [toliau vadinama – Kreipimasis Nr. 2], to paties asmens siųstas vyriausiajai specialistei Dainai Giedraitienei, po dviejų valandų Pareiškėjo persiūstas Skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjui elektroniniu paštu [...]“, kuris Savivaldybėje buvo užregistruotas, ir į kurį Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio atsakinga specialistė 2019-10-10 pateikė atsakymą (pažymos 4.3 ir 6.10 punktai). Tyrimo metu Seimo kontrolierė įvertinusi Kreipimosi Nr. 1 ir Kreipimosi Nr. 2 turinį, nustatė, kad abu kreipimosi raštai susiję su 2019-10-09 Savivaldybės administracijos atliktu patikrinimu vietoje, kur vykdoma Pareiškėjo ūkinė veikla, tačiau jų turinys nėra tapatus. Kreipimuisi Nr. 1 Pareiškėjas iš esmės siekė gauti papildomą informaciją (paaiškinimus) dėl patikrinimo metu jam įteikto įspėjimo (pažymos 4.1 punktas). Atitinkamai, Kreipimesi Nr. 2 Pareiškėjas, kreipdamasis į Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vedėją, iš esmės skundė vedėjui šio poskyrio atsakingo specialisto galimai netinkamus veiksmus, susijusius su 2019-10-09 įspėjimo surašymu patikrinimo metu, taip pat informacijos telefonu galimu neteikimu, ir prašė vedėjo „išsiaiškinti situaciją“ (pažymos 4.2 punktas). Taigi, Kreipimasis Nr. 2 pagal savo turinį laikytinas skundu, kaip tai reglamentuojama Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje, ir jo nagrinėjimui taikytinos šiame įstatyme įtvirtintos administracinės procedūros nuostatos (pažymos 7.1.6 punktas). Gavus Kreipimąsi Nr. 2, Savivaldybės administracija apsiribojo atsakingo specialisto 2019-10-10 atsakymo elektroniniu laišku pateikimu, abstrakčiai nurodant, kad „2019 m. spalio 9 d. Viešosios tvarkos skyrius gavo skundą dėl galimai nelegaliai skleidžiamos reklamos, esančios adresu [...], todėl buvo atliktas prevencinis patikrinimas, kurio metu pažeidimų Viešosios tvarkos skyriaus kompetencijos ribose nenustatyta“, ir kad „[...] įspėjimas yra prevencinis informacinio pobūdžio ir skirtas tam atvejui, jei nuspręstumėte įrengti išorinę reklamą, kuriai būtinas leidimas“ (pažymos 4.3 punktas). Nagrinėjamu atveju, iš Seimo kontrolierei pateiktos informacijos (dokumentų) nenustatyta, kad Savivaldybės administracija, gavusi Kreipimąsi Nr. 2, būtų įvertinusi faktinę situaciją ir Kreipimesi Nr. 2 nurodytas aplinkybes bei priėmusi sprendimą pradėti arba nepradėti administracinę procedūrą dėl Kreipimesi Nr. 2 nurodytų probleminių aplinkybių. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad gavusi Kreipimąsi Nr. 2, Savivaldybės administracija pagal kompetenciją nesiėmė visų reikalingų priemonių jame nurodytoms aplinkybėms išsiaiškinti (nepriėmė sprendimo dėl administracinės procedūros (ne)pradėjimo) ir tokiu būdu pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies, 22 straipsnio 1 dalies nuostatas (pažymos 7.1.6 punktas). Taigi, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija;

14.3. iš tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos (dokumentų) taip pat nustatyta, kad Savivaldybės administracijos atsakingas specialistas 2019-10-10 gavo pakartotinį Pareiškėjo 2019-10-10 kreipimąsi el. paštu dėl papildomos informacijos (paaiškinimų), susijusios su Pareiškėjui įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos, pateikimo (toliau vadinama – Kreipimasis Nr. 3) (pažymos 4.4 punktas). Tyrimo metu įvertinus Kreipimosi Nr. 3 turinį nustatyta, kad šiuo kreipimuisi Pareiškėjas siekė gauti informaciją apie: 1) Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio atsakingo specialisto, dalyvavusio 2019-10-09 patikrinime vietoje, kur vykdoma Pareiškėjo ūkinė veikla, „darbo funkcijos numerį, kuriuo remdamasi ji vykdė šį pavedimą“;

2) Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo „nurodymą-pavedimą, kuriame [...] nurodyta vykti tikrinti reklamą, esančią [...] privačiose patalpose“; 3) teisinį pagrindą, kuriuo vadovaujantis „rašomi prevenciniai įspėjimai su nurodytomis datomis, baudomis ir pan.“ (pažymos 4.4 punktas). Tyrimo metu pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybės administracija nurodė, kad Savivaldybėje Kreipimasis Nr. 3 nebuvo registruotas, motyvuojant Taisyklių 19, 20, 21, 22 punktų nuostatomis (pažymos 6.13 ir 7.2.2 punktai). Kaip minėta, vadovaujantis Taisyklių 20 punkte įtvirtintomis nuostatomis, prašymai raštu, atsiųsti elektroninėmis priemonėmis, neatitinkantys Taisyklių 19 punkto reikalavimų, institucijoje gali būti neregistruojami tik tokiu atveju, jeigu į juos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną. Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolierei pateikta informacija (dokumentais), atsakymas Pareiškėjui į Kreipimąsi Nr. 3 buvo pateiktas tik 2019-10-15 (per 3 darbo dienas) atsakingo specialisto elektroniniu laišku (pažymos 4.5 ir 6.13 punktai), taigi turėjo būti persiųstas oficialiu Savivaldybės elektroninio pašto adresu arba vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinio elektroninio pašto adresu, užregistruotas, kaip tai reglamentuojama Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkte, tačiau to nebuvo padaryta. Tokiu būdu pažeistos Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkto, taip pat Taisyklių 22 punkte įtvirtintos nuostatos. Kas sietina su Savivaldybės administracijos 2019-10-15 atsakymo turiniu, tyrimo metu nustatyta, kad jame nenurodytas Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio atsakingo specialisto, dalyvavusio 2019-10-09 patikrinime vietoje, konkretus pareigybės aprašymo punktas, kuriuo remiantis, buvo vykdomas pavedimas atlikti minėtą patikrinimą, nepateikta konkreți informacija, susijusi su Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vedėjo pavedimu atlikti 2019-10-09 patikrinimą, nenurodytas teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis Pareiškėjui buvo surašytas įspėjimas (taip pat nenurodyti prašomos informacijos nepateikimo motyvai), iš esmės apsiribojant 2019-10-10 atsakyme Pareiškėjui pateiktos informacijos pakartojimu. Pareiškėjo Kreipimesi Nr. 3 prašoma informacija buvo pateikta tik tyrimo metu teikiant paaiškinimus Seimo kontrolierei (pažymos 6.1, 6.2, 6.4 punktai). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog 2019-10-15 atsakyme nepateikdama Pareiškėjui konkrečios prašomos informacijos ir nenurodydama informacijos nepateikimo motyvų, Savivaldybės administracija pažeidė Taisyklių 35.2 punkte įtvirtintas nuostatas, taip pat išsamumo, atsakingo valdymo, gero administravimo principus. Taigi, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija;

14.4. iš tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos (dokumentų) taip pat nustatyta, kad Savivaldybė 2019-10-02 gavo Pareiškėjo 2019-09-30 kreipimąsi raštu dėl informacijos (paaiškinimų), susijusios su Savivaldybės galimai atliktu Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančių pastatų neeiliniu patikrinimu, pateikimo (toliau vadinama – Kreipimasis Nr. 4) (pažymos 4.7 ir 6.14 punktai). Kreipimuisi Nr. 4 Pareiškėjas iš esmės siekė sužinoti, kokių teisiniu pagrindu vadovaujantis Savivaldybės administracija pavedė Aleksoto seniūnijos darbuotojams atlikti pirmiau minėtą patikrinimą. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijos Aleksoto seniūnija 2019-10-28 raštu Nr.01-2-496 pateikė Pareiškėjui atsakymą į Kreipimąsi Nr. 4 (pažymos 6.18 punktas). Tyrimo metu įvertinus 2019-10-28 atsakymo Nr.01-2-496 turinį, nustatyta, kad jame iš esmės apsiribojama aktualaus teisės akto (Statybos įstatymo) pavadinimo ir jo straipsnio nurodymu, nedetalizuojant (nepaaiškinant) nuostatų turinio, kiek tai sietina su konkrečia Pareiškėjo faktine situacija ir atliktu Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančių pastatų patikrinimu. Atsakyme taip pat minimi Aleksoto seniūnijos nuostatai, tačiau nenurodytas konkretus šio teisės akto punktas bei nuostatų turinys, kuo remiantis, Aleksoto seniūnija privalo tikrinti pastatus ne rečiau kaip kartą per metus. Seimo kontrolierė pabrėžia, kad vien tik nuorodos į tam tikro teisės akto straipsnį, punktą pateikimas nelaikytinas tinkamu motyvavimu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog 2019-10-28 atsakymas Nr.01-2-496 yra neišsamus, tokiu būdu buvo pažeistos Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies, Taisyklių 35.2 punkto nuostatos, taip pat išsamumo, atsakingo valdymo, gero administravimo principai. Taigi, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija.

Pareiškėjas skundo papildymo dokumentuose nurodė, kad 2020-01-20 raštu kreipėsi į

Savivaldybės administracijos direktorių, prašydamas pateikti informaciją (paaiškinimus), susijusius su Pareiškėjo vykdomos ūkinės veiklos atžvilgiu atliktais patikrinimais, ir kad atsakymą į 2020-01-20 kreipimąsi 2020-02-20 raštu Nr. 01-2-89 pateikė Savivaldybės administracijos Aleksoto seniūnija, kuri, Pareiškėjo nuomone, „pagal savo pareigines nuostatas tiesiog negali pateikti norimos informacijos“ (pažymos 2.8 punktą). Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjui galimai neaišku, koku teisiniu ir faktiniu pagrindu vadovaujantis į jo 2020-01-20 kreipimąsi, adresuotą Savivaldybės administracijos direktoriui, atsakymą pateikė ne Savivaldybės administracijos direktorius, o Aleksoto seniūnas. Taip pat pažymėtina, kad Pareiškėjas 2020-01-20 kreipimesi iš esmės dėstė nepasitenkinimą Aleksoto seniūnijos veikla. Šiame kontekste atkreiptinas Savivaldybės administracijos dėmesys, kad, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, draudžiama persiūsti skundą nagrinėti viešojo administravimo subjektui, jo administracijos padaliniui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami. Taigi, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija.

Pažymėtina, kad Seimo kontrolierė nevertino Pareiškėjo skunde (skundo papildymo dokumentuose) nurodytų aplinkybių, buvusių daugiau nei prieš vienerius metus. Visgi, atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjas Seimo kontrolieri pateiktoje informacijoje nurodė, jog Savivaldybės pareigūnams atlikus pastato, kuriame vykdoma Pareiškėjo ūkinė veikla, naudojimo priežiūrą, anksčiau buvo teikti reikalavimai keisti (suderinti) tam tikrus dokumentus. Pareiškėjas tai padarė, Savivaldybė pakartotinių patikrinimų metu pažeidimų nenustatė, tačiau 2019 metais (praėjus maždaug vieneriems (pusantrų) metų) Savivaldybei vėl atlikus patikrinimą, buvo nustatyta, kad pastatas nebeatitinka statinio naudojimo reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolierės nuomone, Pareiškėjas pagrįstai abejoja, ar pakartotinai įvykdžius Savivaldybės administracijos nurodymus (reikalavimus) dėl statinio naudojimo, bus gerai ir ateityje nereikės vėl atlikti papildomų pakeitimų. Pabrėžtina, kad viešojo administravimo subjektų (įtraukiant ir Savivaldybės administraciją) veikla neturi kelti abejonių.

15. Apibendrinant, konstatuotina, kad Pareiškėjo skundas dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimosi raštus ir teikiant informaciją, susijusią su Pareiškėjui įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos bei atliktu patikrinimu, pripažintinas pagrįstu.

16. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad, kas sietina su Savivaldybės administracijos atsakingų specialistų 2019-10-04 atlikta Kelių eismo taisyklių nusižengimo kontrole (patikrinimu) vietoje, kur vykdoma Pareiškėjo ūkinė veikla, ir su tuo susijusiais veiksmais, galimai pažeidusiais teisės aktuose įtvirtintus asmens duomenų apsaugos reikalavimus, remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieri pateikta informacija (dokumentais), Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau vadinama – VDAI) priėmė sprendimą Nr.3R-1079 (2.13-1.) dėl Pareiškėjo 2019-11-11 skundo. Skundo nagrinėjimo metu VDAI nenustatė, kad Savivaldybės administracija būtų tvarkiusi Pareiškėjo asmens duomenis (fotografavusi 2019-10-04 patikrinimo metu) (pažymos 6.16 punktą).

17. Kas sietina su Pareiškėjo skunde (skundo papildymo dokumentuose) nurodytomis aplinkybėmis dėl Savivaldybės atliktų patikrinimų Pareiškėjo vykdomos ūkinės veiklos atžvilgiu, pažymėtina, kad, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principu, priežiūrą atliekančių subjektų (įtraukiant ir Savivaldybę) priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą, o poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu. Taigi, Savivaldybė turi pasirinkti adekvačias reagavimo į pranešimą (skundą) priemones: vykdyti ar nevykdyti patikrinimą, kiek ir kada tikrinti ir

pan. Nagrinėjama atveju, Savivaldybė vykdė patikrinimus, susijusius su Pareiškėjo vykdoma ūkine veikla, reaguodama į gautus pranešimus dėl galimai daromų pažeidimų. Valstybės ir savivaldybių institucijos, gavusios pranešimą (skundą), privalo atitinkamai reaguoti, bet neprivalo elgtis taip, kaip to prašo pareiškėjas. Lietuvos Respublikos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje taip pat yra pažymėjęs, kad „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ja nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys“ (pažymos 9.2 punktas). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Seimo kontrolierė pabrėžia, kad valdžios institucijų (Savivaldybės administracijos) veiksmai (įtraukiant ir reagavimą į gautus pranešimus (skundus), turi būti aiškūs, pagrįsti, kad vykdoma veikla asmenims nekeltų pagrįstų abejonių.

Taip pat papildomai atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 21 punkte įtvirtintomis nuostatomis, asmuo, prašymą ar skundą teikiantis institucijai elektroniniu paštu, turi jį išsiųsti oficialiu institucijos elektroninio pašto adresu, nurodytu institucijos interneto svetainės pradžios tinklalapyje.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant X kreipimosi raštus ir teikiant informaciją, susijusią su X įteiktu 2019-10-09 įspėjimu dėl išorinės reklamos bei atliktu patikrinimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Kauno miesto savivaldybės administracijai** rekomenduoja:

18.1. imtis priemonių tam, kad ateityje Kauno miesto savivaldybės administracijai atlikus patikrinimą dėl Reklamos įstatymo nuostatų galimų pažeidimų ir jokių pažeidimų nenustačius, asmenys apie tai būtų tinkamai (tiksliai) informuojami laikantis atsakingo valdymo, gero administravimo, proporcingumo principų;

18.2. imtis priemonių tam, kad ateityje Kauno miesto savivaldybės administracijai elektroninėmis priemonėmis gavus asmens kreipimąsi, neatitinkantį Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse įtvirtintų reikalavimų, asmuo būtų informuojamas apie nustatytus kreipimosi trūkumus, pasiūlant juos ištaisyti;

18.3. imtis priemonių tam, kad ateityje visi gauti su Kauno miesto savivaldybės administracijos veikla susiję dokumentai būtų užregistruojami laikantis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėse reglamentuojamos tvarkos;

18.4. imtis priemonių, jog ateityje Kauno miesto savivaldybės administracijai gavus asmens skundą dėl viešojo administravimo subjekto (Kauno miesto savivaldybės) veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, skundas būtų nagrinėjamas laikantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų administracinės procedūros reikalavimų;

18.5. imtis priemonių, kad ateityje Kauno miesto savivaldybės administracijai gavus asmens

kreipimąsi, kuriuo prašoma pateikti informaciją, asmeniui būtų pateikiama visa teiktina informacija, taip pat Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse įtvirtintų reikalavimų, atsakingo valdymo, gero administravimo, išsamumo principų arba nurodomos atsisakymo pateikti informaciją padaryti priežastys;

18.6. imtis priemonių, kad ateityje, Kauno miesto savivaldybės administracijai gavus asmens pranešimą (skundą), jis būtų nagrinėjamas laikantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų reikalavimų, įvertinant aktualius teisės aktus ir faktines aplinkybes, turėjusias įtakos prašymo (skundo) nagrinėjimui;

18.7. pateikti X Kauno miesto savivaldybės administracijos (ne Aleksoto seniūnijos) išsamius ir motyvuotus paaiškinimus raštu, kokių teisinių ir faktinių pagrindų vadovaujantis į jo 2020-01-20 kreipimąsi, adresuotą Savivaldybės administracijos direktoriui, atsakymą pateikė ne Savivaldybės administracijos direktorius, o Aleksoto seniūnas, taip pat 2020-01-20 prašomą pateikti teiktiną informaciją (atsakymo kopiją pateikti Seimo kontrolierei).

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė